

enemo

Trenér, rozhodčí a stále aktivní plavec ve veteránských závodech, to je Petr Pešek, který byl v prosinci na slavnostním vyhlášení reprezentace v Brně oceněn Zlatým čestným odznakem Svazu potápěčů České republiky. Jak se k potápění dostal a čemu všemu se věnuje prozradil v rozhovoru.

Více na stranách 2 a 3

... stalo se to před 25 lety.

Na valné hromadě Svazu potápěčů k nám přišel neznámý chlapík a řekl, že se jmenuje Petr a že v našem krásném městě vyrůstal, žil a závodně plaval. Nakonec s námi z valné hromady odjel naším autem na návštěvu svého bratra a jeho rodiny, jež ve výše nejmenovaném městě stále žili. Cestou nám vyprávěl o svojí životní pouti, ve které nakonec zakotvil v Liberci, kde v té době fungoval dětský oddíl závodního plavání s ploutvemi. My, mladí nadšení potápěči, jsme o tomto sportu ten den slyšeli poprvé...

Charisma tohoto chlapíka nás oslovilo do té míry, že již za několik měsíců jsme v našem krásném městě pořádali pod jeho taktovkou první dětské závody, byť jsme neměli žádného závodníka. Tento trochu úchylný počín nás posunul do jiného světa. Byl to svět plný školení trenérů, cvičitelů a rozhodčích dost zvláštního sportu. Toto vše bylo pravidelně pořádáno na druhém konci republiky, kam jsme pravděpodobně v touze za dobrodružstvím vyrazili vždy nejstarším a nejméně spolehlivým autem, jež se v našem kolektivu dalo najít...

Všechno násilí páchané na našich životech jsme psychicky ustáli a vybudovali dětský závodní oddíl. Každý rok nám závodí desítky dětí a spousta se jich na závody teprve připravuje. Z prvního závodu pořádaného v našem městěčku se stala tradice, která stále pod vedením Petra trvá již více než zmíněných 25 let. Věřte mi, že o to větší byla moje radost, když jsem se zúčastnil akce, na které byl Petrovi Peškovi za celoživotní dílo předán Zlatý odznak Svazu potápěčů České republiky.

Přál bych všem, kteří tento sport mají rádi, aby dokázali ve svém okolí najít a přesvědčit stejně bláznivé mladé lidi, jako jsme byli my a zajistili tím budoucnost tohoto sportu. ©

Eduard Šíf, člen prezidia SČP

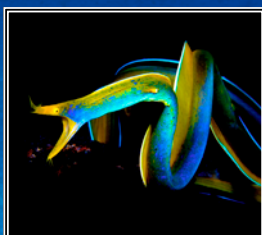
V tomto čísle najdete ...

... strana 2 a 3
Rozhovor Petr Pešek

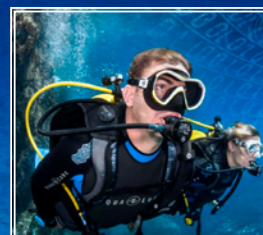
... strana 4
Dysfunkce čelistního kloubu při potápění

... strana 5
PAF Tachov

... strana 6
Test – Neztraťte se

... strana 7
Co se u nás děje

Za čtyřicet let trénování mi prošlo rukama přibližně 1200 dětí, říká Petr Pešek

Trenér, rozhodčí a stále aktivní plavec s ploutvemi ve veteránských závodech, to je Petr Pešek, který byl v prosinci na slavnostním vyhlášení reprezentace v Brně oceněn Zlatým čestným odznakem Svazu potápěčů České republiky. Jak se k potápění dostal a čemu všemu se věnuje, prozradil v rozhovoru.

Jak jste se dostal k potápění?

Když mi bylo 13 let a poprvé jsem zhlédl filmy s potápěčskou tematikou – Potápění v Rudém moři nebo třeba Čtyři z Moany. Předtím jsem závodně plaval a ovlivněn tímto jsem se rozhodl, že budu dělat potápění.

A šlo to hladce?

Nešlo. V roce 1955, když jsem začal chodit na průmyslovku, tak jsem bydlel na internátu, kde byla v pět večerka. Ale zjistili jsme, že když chodíme do nějakého kroužku, můžeme chodit i později. Ve Svazarmu tehdy existovala odbornost Potápěčství a branné vodáctví, tak jsem se přihlásil. Toho potápění tam bylo málo, tehdy to ještě nebylo moc známé. Hlavně jsme jezdili na pramicích. Ale celé čtyři roky internátu jsem mohl být do sedmi hodin venku. (smích) Když jsem skončil průmyslovku, tak jsem bydlel v Litoměřicích a pracoval v papírně ve Štětí. Ani v jednom městě nebyl žádný oddíl. To trvalo rok, než jsem šel na vojnu do Lipníku nad Bečvou.

Teda, to je hodně krkolomná cesta...

Ani na vojně potápění nebylo. Byl tam jen oddíl

lehké atletiky a našel jsem kamaráda, který dělal judo, takže jsem se jím trochu zabýval, naučil jsem se jenom základy. Po vojně jsem nechtěl pracovat v papírně, ale chtěl jsem jet do ciziny na montáže. Jenže u lékaře zjistili, že mám tuberkulózu, tak mě poslali do sanatoria. Hned po příchodu jsem se ptal, jak dlouho tam budu. Doktor mi řekl, že jsem ještě mladý – bylo mi 21 let – že když vydržím rok, tak mě úplně vyléčí. Všichni tam byli starší, ale zase tam byla velká knihovna a hodně jsem četl. Přesně po roce mě opravdu pustili. To byl rok 1963. Po domácí rekonvalescenci jsem se začal rozhlížet, co bych mohl jít dělat a kam, abych se mohl konečně věnovat potápění.

Našel jsem si práci v Ústí nad Labem, kde byl i potápěčský klub s názvem Subaqua. V té době jsem začal závodit, v bazénu i na volné vodě. Třeba jsme vymysleli, že budeme plavat z Ústí do Děčína, to je 24 kilometrů, ale po proudu, takže to trvalo asi dvě a půl hodiny. Ale museli jsme se vyhnout lodím třeba. (smích)

Pak jsem se oženil a přestěhoval se za ženou do Liberce, kde jsem se stal členem místního AQUA klubu, kde jsem členem dodnes.

Jakým disciplínám jste se věnoval?

Všem, závodil jsem jak na bazénu, tak na volné vodě, v orientaci i v dálkových plavbách. Zároveň jsem dělal i rozhodčího. Největší úspěchy jsem měl v orientačním potápění, kde jsem se stal mistrem republiky a měl i další medaile. Jezdili jsme i do zahraničí, Německa, do Polska a v roce 1981 jsem se dostal i do Švédska. V roce 1983 po operaci ledviny jsem skončil se závodní činností, protože mi lékaři doporučili, abych se vyhýbal studeným vodám. V té době už jsem šest let trénoval děti.

Měl jsem chvíli klid, ale říkal jsem si, přeci nebudu pořád lenošit. Zjistil jsem, že klasičtí plavci dělají závody pro veterány. Tak jsem se přihlásil do klubu Slavia Liberec a v roce 1997 jsem začal závodit v klasickém plavání. Vzhledem k tomu, že jsem dříve závodil jenom s ploutvemi, tak mi chyběly, takže jsem nedosahoval časů svých vrstevníků. Zaměřil jsem se na delší disciplíny, třeba 400 nebo 800 metrů a u nás jsem byl i celkem úspěšný, ale v mezinárodním měřítku jsem se umísťoval mezi 30. a 40. místem. Zaujímavé na tom bylo, že jsem se vždy nominoval jen v prsařských disciplínách, ačkoliv jsem celý život plaval hlavně kraula.

Čemu se věnujete nyní?

Nezahálím, už 40 let trénuji dětičky od 6 let a připravuji je na přechod do soutěžních družstev, zároveň pořád dělám rozhodčího, často i hlavního. Takže rok mi uteče rychle.

Trénujete nějakou konkrétní disciplínu?

Dětičky trénujeme v bazénu a chceme je pořádně naučit plavat s ploutvemi. Od devíti, deseti let mohou v kategorii E závodit, až do svých 15 let plavou v bazénu. Pak až se dá případně dělat orientace. Takže pokud vydrží, tak se mohou vydat i tímto směrem.

Dokážete odhadnout, kolik dětí vám prošlo pod rukama?

Můžu vám říct, že ze začátku jsme v tréninkovém roce mívali i šedesát dětí, teď už je to méně. Když to tak odhadnu, za 40 let práce při průměru 30 dětí za rok, tak je to asi 1200 dětí.

A kolik jich tak u sportu zůstalo, máte přehled?

Můj odhad je, že do dospělosti, aby mohli závodit v těchto kategoriích, tak je to tak jeden člověk z deseti, kteří u nás začínali.

Sám se ale aktivně sportu pořád věnujete, jakému konkrétně?

Potápěči vyhlásili veteránské závody na jeden kilometr s ploutvemi, odehrává se to v červnu. Plave se série tří závodů vždy týden po sobě. Veteránů ale není moc, nevyhlašuje se tedy každá kategorie zvlášť, ale jsme rozděleni po deseti letech a máme přidělené koeficienty. Já třeba už jsem v takové kategorii, kdy mám koeficient 0,51, takže když plavu kilometr třeba za dvacet minut, tak se to vynásobí tímto číslem, a já tak porážím i o dvacet let mladší závodníky. Loni jsem tento seriál závodů vyhrál, předloni jsem byl třetí a rok předtím jsem byl druhý. Takže sám se sebou jsem spokojený.

Novými držitelé Zlatých odznaků Svazu potápěčů České republiky se stali také Jan Skružný, Zuzana Svozilová a Jakub Jarolím.

Máte vůbec čas na jiné koníčky?

Času já mám spoustu, jsem v důchodu. Jsem ještě i revizní technik, takže když mě někdo poprosí, tak revizi udělám. Jezdím se také potápět do zahraničí, dřív ty možnosti nebyly, tak toho teď využívám. Naposledy jsem byl loni v listopadu v Egyptě, jen mě mrzelo, že jsme neviděli kladi-vouny. Chystám se zaletět do Austrálie, tam si potápění taky užiji. Rád se věnuji i svým vnoučatům, vnukovi je 3,5 roku a vnučce je 1,5.

A budou plavat?

Vnuk ještě nevypadá, že by měl k vodě vztah, nechci ho do toho nutit, abych mu to neznechutil. Ale když uvidím, že k tomu inklinuje, tak ho to naučím, jako jeho tátu. Ten uměl plavat od pěti.

Text: Iveta Benáková
Foto: Karel Pryczek

Zajímavosti o Petru Peškovi

Ke sportu jej rodiče vedli od dětství, plavat se podle nich naučil v pěti letech.

Přes kariéru závodníka ve všech disciplínách s ploutvemi se postupně dostal k práci trenéra a rozhodčího.

Po Sametové revoluci a vzniku Svazu českých potápěčů byl po dvě funkční období členem prezidia, dvě funkční období byl také členem sportovní komise.

Dysfunkce čelistního kloubu při potápění

Není výjimkou, že si potápěči po vynoření stěžují na citlivost čelisti, bolest hlavy nebo tupou bolest v obličeji. Stisk čelistí, který je třeba vyvinout pro udržení náustku, může vést k namožení žvýkacích svalů nebo čelistního (temporomandibulárního) kloubu (TMJ), který připojuje spodní čelist ke kosti spánkové. Bolest vázaná na čelistní kloub a žvýkací svaly se řadí mezi temporomandibulární dysfunkce (TMD).

„V průběhu potápění je čelistní kloub vystaven tlaku, který odpovídá tomu, jako byste měli v průběhu celého ponoru pootevřená ústa asi tak, aby se do nich vešly tři prsty na výšku,“ tvrdí Constantino Balestra, Ph.D., viceprezident DAN Europe pro výzkum a vzdělávání. „To ovlivňuje nervové cévní svazek probíhající za kloubním diskem (vazivová chrupavka probíhající mezi kostními plochami kloubu) a může způsobit bolesti svalů a bolest hlavy. Často se tento problém zmírňuje nebo zcela vyřeší při použití náustku na míru. Balestra je hlavním autorem studie, jejíž výsledky byly publikovány v roce 2004 v britském časopise pro sportovní medicínu pod názvem „Tlak vyvíjený čelistním kloubem při přístrojovém potápění může vyvolat bolest hlavy.“

Nejběžnější typ náustku se skládá z elipsovité dýchací trubice připojené na výdechový ventil, „retní příruba“, která se vkládá mezi zuby a rty a zajišťuje stabilitu náustku, a opěrných destiček pro zuby. Aby byly použitelné pro širokou škálu čelistí a zubů, je většina náustků vybavena pouze krátkými destičkami pro uchopení mezi zuby, které jsou vytvořeny z měkkých materiálů. Z toho důvodu je možné náustek účinně uchopit pouze při posunutí čelisti dopředu. Při tomto uspořádání náustky často neumožňují stoličkám a třenovým zubům zaujmout polohu pro co nejučinnější skus, která by umožnila přirozené pohyby čelisti, žvýkání a uzavření úst. Může tak docházet k neúměrnému zatížení čelistního kloubu. Ve studené vodě navíc bývá tento problém vyvolán rovněž zhoršenou schopností potápěče adekvátně uchopit náustek rty.

Temporomandibulární dysfunkce

Čelistní kloub je jedním z nejsložitějších kloubů v lidském těle. Umožňuje jak otočné, tak klouzavé pohyby. Můžete si ho nahmatat, když umístíte prst do oblasti přímo před

ušima a následně pohybujete čelistí ze strany na stranu, nebo když otevřít a zavíráte ústa. Budete cítit, jak se spodní čelist vysouvá a zasouvá do kloubní jamky čelistního kloubu. Shora je tento kloub tvořen prohlubní ve spánkové kosti lebeční a zespod jej tvoří kloubní hlavice – oblý výběžek – na vrchní části spodní čelisti. Kostí, ze kterých se kloub skládá, jsou pokryty chrupavkou a odděleny malým diskem umožňujícím hladké otevření, uzavření a stranové pohyby čelisti.

V mnoha případech není příčina dysfunkce čelistního kloubu jasná. Může se stát, že se opotřebuje nebo posune disk, případně dojde k artritickému poškození chrupavky, k traumatu kloubu, případně k dlouhodobým mikrotraumatům. Pochoopením příčin poruchy čelistního kloubu se stále zabývají výzkumníci, kteří se zároveň snaží zjistit, jaká je nejučinnější léčba.

Popisované symptomy:

- bolest nebo citlivost v čelistním kloubu
- praskání nebo krepitace v čelistním kloubu
- nepohodlné žvýkání
- problémy s otevřením nebo zavřením úst
- bolest ve tváři
- bolest hlavy
- blokáda Eustachovy trubice
- problémy s rovnovážným ústrojím, jako závrať nebo ztráta orientace (což může být obzvláště nebezpečné pod vodou)

Jak předejít temporomandibulární dysfunkci?

Existují různé typy standardních potápěčských náustků pro přístrojové potápění. Když si vybíráte potápěčské vybavení, vyzkoušejte několik různých náustků, abyste zjistili, který vám nejlépe vyhovuje velikostí a uspořádáním. Pro větší pohodlí někteří potápěči připojují k regulátoru další otočný spoj, který umožňuje jemné pohyby hlavy a snižuje

tah hadice. Některé regulátory mají toto otočné spojení již zabudováno ve standardním uspořádání.

Pokud se u vás projeví příznaky temporomandibulární dysfunkce po potápění, obraťte se na zubního lékaře. I když většinou tento problém odezní sám od sebe, může vám zubní lékař doporučit vhodné postupy, jako jsou cviky na uvolnění, techniky pro snížení tlaku, nebo vás v případě potřeby ošetří. Váš zubní lékař vám může rovněž pomoci a poradit při výrobě náustku na míru, který vyžaduje méně svalového úsilí, aby nevyšel z úst, než tomu je u tradičních náustků. (Jsou rovněž dostupné komerčně vyráběné přízpusobitelné náustky, které nevyžadují konzultaci zubního lékaře.)

„Potápěčský průmysl se snaží vyrobit náustek, který by vyhovoval každému, a z toho důvodu jsou náustky krátké a měkké, aby je bylo možno použít při velké rozmanitosti čelistí a zubů,“ říká doktor Randall Moles, odborník na ortodoncii, který vyvinul náustek na míru SeaCureTM. „Přízpusobený náustek je vytvářen tak, aby „sedl“ konkrétnímu člověku. Může být vyroben z tužšího materiálu a zasahuje až do zadních partií úst, čímž dochází k přenesení váhy regulátoru přesně tam, kde jsou svaly. Takto vytvořený pákový efekt významně snižuje sílu, která je nutná pro udržení náustku. Navíc vzhledem k tomu, že náustek je z daleko tužšího materiálu, zachová si otisk zubů, takže významně

napomáhá uchopení zubů, na rozdíl od běžných náustků, které vyžadují neustálé skusování, aby došlo k uchopení měkkého houbovitého materiálu.“

Pokud se rozhodnete pro náustek na míru, nezapomínejte při jeho výrobě, že se jedná o náustek pro potápěče. „Běžně se při tvarování náustku stává, že lidé drží hlavu v neutrální poloze,“ poznamenává Balestra. „To vede k nesprávnému vytváření náustku. Každý by měl hlavu v poloze, v jaké ji drží při potápění, tedy nakloněnou dozadu,“ dodává.

Bezpečnost

Pokud se rozhodnete vyměnit svůj náustek za náustek na míru, ujistěte se, že nový náustek skutečně „sedne“ na váš regulátor. Ne každý náustek se hodí pro jakýkoliv regulátor a špatně připojený náustek může způsobovat netěsnosti nebo se může od regulátoru odpojit. Navíc pokud připojujete náustek stahovací páskou, zkontrolujte, zda těsní, použijte žiletku na odstranění přečnívajících částí a ujistěte se, že nezůstaly nikde ostré konce. Nepřipojujte náustek na míru ke vzduchovému zdroji, který by mohl být použit jako pomoc kolegovi v případě nouze. Pro druhého potápěče může být dýchání z takového náustku složité, nebo dokonce nemožné.

Text: Maureen Robbs z DAN Europe

PAF letos už počtyřicáté

23. - 25. března se v Tachově uskutečnil jubilejní soutěžní festival podvodní fotografie. V letošním roce do soutěže zaslala takřka stovka autorů z dvaceti zemí na 800 fotografií. Z nich bylo vybráno 150 soutěžních. Ve Společenském areálu Mže bylo k vidění také 55 velkoformátových kreslených vtipů s potápěčskou tematikou od 25 autorů z České republiky.

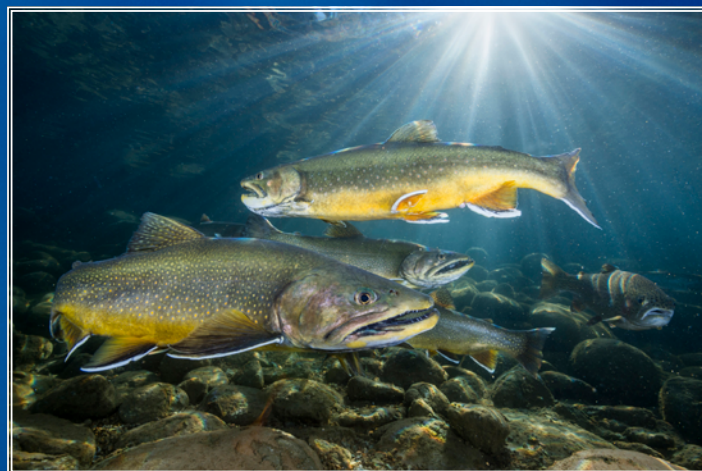
Součástí festivalu byl také doprovodný program. Například v Muzeu Českého lesa se lidé mohli přijít podívat na výstavu historické potápěčské techniky (ta je přístupná až do 27. května) či prodejní výstavu fotografií – Olga Kamenskaya/Umění Bajkalu. Návštěvníci také mohli vyslechnout přednášky, například hydrobiolog z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy prof. RNDr. Adam Petrusek, Ph.D. mluvil na téma Bezobratlí našich vod

(aneb kdo kromě ryb u nás žije pod hladinou), z lékařského hlediska se na téma Potápěčské nehody a jejich prevence, rozhovořil prezident Svazu potápěčů České republiky, MUDr. Pavel Macura.

A jak fotky nakonec byly úspěšné? Podívejte se na některé z nich, kompletní přehled vítězů a také dojmy účastníků najdete na www.paftachov.cz.

Cena dětského diváka: Marco Gargiulo/IT

1. místo Barevná fotografie - sladká voda: Martin Strmiska/SK - Trouts in the heat

Výsledky Festival PAF Tachov 2018

Fotografie

Festivalová porota

- » Václav Kříž CZ – Předseda
- » Danny Van Belle – BE
- » Kráčmar Jakub – CZ
- » Vitry Huques – MU
- » Tobias Friedrich – DEU
- » Olga Kamenskaya – RUS
- » Irina Kochergina – RUS
- » Peter Áč – SK

2. Marchione Giacomo IT / The rider: Tiger shrimp
3. Martin Strmiska SK / The hunter

Bazénová a kreativní fotografie

1. Killer Konstantin DE / The true illusion
2. Thoas Heckmann DE / Amphore
3. Viktor Vrbovský CZ / 1-2-3

Autorské portfolio – Top fotograf

1. Martin Strmiska SK – Top fotograf
2. Salvatore Ianniello IT
3. Marco Gargiulo IT

Začínající autor

1. Tereza Hájičková CZ / Grey reef shark
2. Radim Vácha CZ / Štika – lom Borek
3. Martin Vokoun CZ / Plžik na výstuní

Top fotografie

Bruno Van Saen BE – Ribbon eel

MČR Fotografování pod vodou

1. Radan Vitoul CZ
2. Michal Černý CZ
3. Ivan Vychodil CZ

Černobilá fotografie

1. Martin Strmiska SK / Railway to the past
2. Paolo Bausani IT / Magic Mirror
3. Viora Alessio IT / Ghiaccio B&W

Cena dětského diváka

Marco Gargiulo IT / Elevation

Barevná fotografie – sladká voda

1. Martin Strmiska SK / Trouts in the heat
2. Margit Sablowski DE / Under the bubble
3. Martin Strmiska SK / Hairy kiss

Cena diváka

– Cena české potápěčské asociace
Michal Černý CZ / Tváří v tvář

Barevná fotografie – slaná voda

1. Marco Gargiulo IT / Elevation

Kreslený humor

1. Marcel Čižmár
2. Václav Veverka
3. Karel Urban

1. místo Černobilá fotografie: Martin Strmiska/SK - Railway to the past

1. místo Kreslený humor: Marcel Čižmár

Neztratíte se!

Ztratit se nebo zůstat opuštěný na moři patří asi k nejobávanějším situacím, do jakých se může potápeč vůbec dostat. I když se nejedná o běžnou záležitost, tak pokud nastane, chcete být vždy dobře připraveni. Poučte se (www.daneurope.org/dont-get-lost) proto o možnostech prevence těchto nechtěných příhod a o možnostech jejich řešení v případě nouze. Poté si zkuste zodpovědět otázky našeho testu.

Z jakých důvodů dochází ke ztracení potápečů na moři?

- A. z důvodu nedostatku bezpečnostních opatření
- B. z důvodu nedostatku navigačních schopností
- C. z důvodů nepředvídané nehody nebo technických problémů
- D. kvůli špatnému počasí
- E. všechny uvedené možnosti jsou správné

Kontrola počtu osob organizátorem ponoru může zabránit, aby došlo k opuštění potápeče na moři. Někdy je však složité zabránit vynoření příliš daleko od plavidla, obzvláště v případech, kdy se vyskytují hlubinné nebo povrchové proudy, špatné povětrnostní podmínky, potápeči nejsou příliš zkušení, mají technické problémy, nehody nebo nejsou v dobré fyzické kondici.

Je to pravda? Příliš mnoho závaží nebo špatná fyzická zdatnost může znemožnit návrat k místu vynoření, protože zvyšuje pravděpodobnost ztráty na moři i v případě, že nejsou vysoké vlny a vyskytují se pouze slabé proudy.

- A. ano
- B. ne

Z mnoha důvodů se mohou potápeči vynořit příliš daleko od lodi nebo od pobřeží. V takovém případě je nejlepší doplavit zpátky k místu, kde mělo dojít k vynoření, což však může být problém v případě, že má potápeč příliš mnoho závaží nebo když není v dobré fyzické kondici. Je sice možné zbavit se všech závaží, nicméně plavat na hladině proti proudu a vlnám vyžaduje, na rozdíl od plavání v 25metrovém plaveckém bazénu, dobrou fyzickou kondici.

Je to pravda? Za účelem lepší viditelnosti z dálky je vhodné nosit jasně zbarvené části vybavení (např. žluté, zelené nebo oranžové), které zvyšují kontrast oproti pozadí.

- A. ano
- B. ne

Tmavé barvy nejsou na vodním pozadí dobře rozeznatelné. Proto je vhodné nosit jasně zbarvené části vybavení, které potápeče zviditelní.

Je to pravda? Potápečská bójka (DSMB) je jasně zbarvená a vyčnívá nad hladinu, což z ní činí dobrý nástroj, který může pomoci v případě, že se potápeč ztratí na moři, ale nezaručuje automaticky, že bude nalezen.

- A. ano
- B. ne

Potápečská bójka sice je důležitá součástí bezpečnostního vybavení, ale rozhodně nezaručuje, že bude potápeč nalezen. Bójka nemusí být vidět, pokud jsou příliš vysoké vlny, příliš velká vzdálenost, při nízké viditelnosti nebo po setmění.

Co je to záchranná signalizační páska?

- A. Plovoucí páska připojená za lodí potápečů, které se mohou chytit, aby je proud neodnesl pryč.
- B. Zařízení, které vysílá GPS signál s pozicí potápeče na palubu jeho lodi.
- C. Bezpečnostní pomůcka vyrobená z jasně oranžového lineárního polyethylenu, která plave na hladině a zlepšuje viditelnost potápeče z letadla nebo vrtulníku.
- D. Zařízení, které v případě potřeby přenáší po aktivaci audiovizuální záznam přes internet.

Tato pomůcka k signalizaci z hladiny je užitečná především v případě, že dochází k záchranné operaci ze vzduchu. Záchranná páska zvětší optické rozměry potápeče díky velké jasně oranžové fólii z lineárního polyethylenu, která je navržena tak, aby zůstala plavat rozprostřená na hladině. Ze vzduchu je viditelná až na dva kilometry.

Která z uvedených vizuálních a zvukových bezpečnostních pomůček nefunguje, když je spotřebovaný vzduch v tlakové lahvi?

- A. potápečská bójka
- B. pneumatický klakson
- C. osobní radiobóje
- D. B a C

Pneumatický klakson je připojen na hadici inflátoru a za pomoci vzduchu z tlakové lahve vytváří hlasitý zvukový signál. V případě, že je tlaková lahev prázdná, nemůže pneumatický klakson fungovat.

Která z pomůček (mimo jiné) zvýší pravděpodobnost, aby byl člověk nalezen helikoptérou?

- A. signalizační zrcátko
- B. potápečská světla, stroboskop a světelné blesky
- C. píšťalka
- D. A a B

Z helikoptéry jsou potápečova hlava a ramena malá a velice špatně viditelná. Vysílání odrazů slunečního světla pomocí zrcátka směrem k helikoptéře, případně využití jiných zdrojů jasného světla, zvyšuje šanci na nalezení. Zvuk píšťalky však na palubě helikoptéry nebude slyšet.

Jakým způsobem pomůže osobní radiobóje (PLB – personal location beacon) potápeči, aby byl nalezen?

- A. Osobní radiobóje aktivuje vyhledávací a záchranné služby pomocí přenosu zakódované zprávy se souřadnicemi do nejbližšího záchranného koordinačního střediska prostřednictvím celosvětového satelitního systému COSPAS-SARSAT. Středisko aktivuje pátrací a záchrannou operaci (SAR).
- B. Osobní radiobóje vyšle zakódovanou zprávu se souřadnicemi na přednastavené číslo GSM. Příjemce poté uvědomí záchrannou službu.
- C. Osobní radiobóje vyšle potápečovy souřadnice ke všem blízkým lodím, které jsou vybaveny přijímačem velmi krátkých vln na kanálu 16 (156,8 MHz).
- D. Osobní radiobóje sleduje potápeče pod vodou sonarem.

Osobní radiobóje aktivuje pátrací a záchranné služby pomocí přenosu zakódované zprávy (na frekvenci 406 MHz) prostřednictvím celosvětového satelitního systému COSPAS-SARSAT do nejbližšího záchranného koordinačního střediska. Pokud má radiobóje zabudované i zařízení GPS, umožní to zaměřit potápeče na ± 60 metrů. Jakmile se dostane záchranná služba do požadované oblasti, je možné najít přesnou polohu potápeče pomocí zabudovaného vysílače na vlně 121,5 MHz.

Jakým způsobem funguje přístroj Nautilus Lifeline?

- A. Informuje pátrací a záchranné služby tím, že vyšle pomocí celosvětového satelitního systému COSPAS-SARSAT zakódovanou zprávu se souřadnicemi do nejbližšího koordinačního střediska pro záchranné akce. Koordinační středisko spustí operaci SAR (pátrání a záchrana).
- B. Jedná se o pyrotechnickou pomůcku, která po vypuštění do vzduchu, vytvoří záchranný signál viditelný z velké dálky
- C. Jedná se o zařízení, které vysílá prostřednictvím AIS (Automatický identifikační systém) signál MOB (man over board – muž přes palubu) s polohou a identifikací potápeče nebo námořníka, který spadl přes palubu. Přenos zachytí všechna plavidla v dosahu, která jsou vybavena zařízením AIS.
- D. Jedná se o osobní radiobóje, která sleduje potápeče pod vodou sonarem.

Tento přístroj vysílá zprávu „muž přes palubu“ s informací o poloze a identifikaci potápeče prostřednictvím Automatického identifikačního systému (AIS). Přenos je zachycen všemi plavidly v dosahu, která jsou vybavena zařízením pro detekci AIS. Zabudovaný GPS přijímač a stroboskop napomůže záchranářům najít přesné místo, kde se ve vodě nacházejí. Nicméně tento přístroj nevysílá tísňový signál na frekvenci 406 MHz, což znamená, že jste závislí na tom, jestli se ve vašem okolí vyskytují plavidla schopná přijmout signál „muž přes palubu“.

Jak funguje systém ENOS (Elektronisches Notruf- und Ortungssystem)?

- A. V případě potřeby po aktivaci potápečem zašle nouzová vysílačka jeho souřadnice do nejbližšího námořního záchranného střediska, které spustí záchrannou akci pobřežní hlídkou nebo jinou záchrannou službou.
- B. V případě nouze vyšle nouzová vysílačka aktivovaná potápečem jeho souřadnice na plavidlo, které je vybaveno přijímačem ENOS. Potápečská loď tak může svého potápeče lépe najít.
- C. Vyšle souřadnice potápečské lodi k potápečům, kteří jsou vybaveni systémem ENOS, takže jim pomůže najít svoji loď.
- D. Sleduje potápeče pod vodou sonarem.

ENOS je relativně dobře známý systém, který se skládá z přijímače na lodi, a z jednoho nebo více vysílačů, které u sebe mají jednotliví potápeči. Přijímač slouží jako vybavení základny, ze které je zahajována záchranná akce. Po zapnutí zobrazí přijímač svou polohu GPS a začne vyhledávat a vyhodnocovat signály z jednotlivých vysílačů ENOS. Ty jsou v případě nouze aktivovány jednotlivými potápeči. Jejich poloha GPS se vysílá k přijímači pomocí radiové frekvence, která nepodléhá licenční ochraně. Poloha vysílače, vzdálenost a směr, ve kterém se nachází od přijímače, se zobrazí pomocí jednoduše srozumitelného grafického schématu na obrazovce přijímače.

Co se u nás děje

Výukový kemp – orientační potápění

Přijďte si vyzkoušet sport, ve kterém Česká republika pravidelně sbírá medaile na světových a evropských šampionátech. Tréninkový a předváděcí kemp pro zájemce o orientační potápění proběhne od 5. do 7. července na Harcovské přehradě v Liberci. Přihlášky a dotazy směřujte na Jakuba Němečka na mail nemecek.jakub@gmail.com.

**výukový kemp
ORIENTACE**

Místo: Vodní nádrž Harcov, Liberec
Termín: 5. – 8. 7. 2018
Sraz: 5. 7. 2018 v 10:00 v Klubovně Chelčického 16a, Liberec
Informace a přihlášení u Jakuba Němečka
Jakub Němeček – nemecek.jakub@gmail.com
mob.: 732 821 758

Informace pro zájemce

- Teoretické seznámení se sportem
- Vyzkoušení pod dohledem mistrů světa
- Trénink na plaveckém bazénu
- Testovací závod
- Večer se všichni mohou těšit na grilování a posezení u přehrady

iXperience Tour

Série speciálních akcí s názvem iXperience Tour pořádaných firmou Aqua Lung společně s DAN Europe a PADI EMEA. Nabízí se zde vynikající příležitosti jak pro profesionální, tak i pro rekreační potápěče vyzkoušet si nové počítače značky Aqua Lung a také nástroje DiverLog. Navíc tímto prostřednictvím získáte přístup k PADI Nitrox a unikátům od Deep Dive a také se zde mů-

žete připojit k iniciativám DAN zaměřeným na bezpečnost při potápění. DAN působí jako partner pro zdraví a umožňuje aplikovat své odborné znalosti a dovednosti pro řešení problémů souvisejících s bezpečností díky vědeckým výzkumům a nejruznějším testům, dále pak shromažďováním relevantních dat a organizací. Jednotlivé akce z této tour najdete na www.1url.cz/7t63C

**iXPERIENCE
TOUR**

PADI **DAN** **AQUA LUNG**

GDPR se týká i potápěčských klubů

Nejen mediální svět hýbe nově obecné nařízení pro ochranu osobních údajů – GDPR (General Data Protection Regulation), plným názvem Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 2016/679. Ing. Jaroslav Hudec zformuloval sedm principů, které jsou důležité i pro potápěčské spolky. Plné znění je k přečtení na tomto odkazu: <http://www.svazpotapecu.cz/obrcl-predpis-gdpr-35-290>

Tymuj.cz

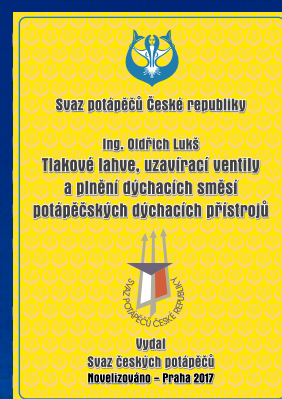
Webová stránka Tymuj.cz spustila nedávno také aplikaci pro chytré telefony. V ní můžou členové klubů evidovat docházku, přehled událostí a jejich detaily či soupisku, také si členové týmu mohou mezi sebou posílat zprávy. Pro trenéry bude tak

snadnější kontrola například v případě, že někdo nemůže dorazit na určitý závod. Závodníci si pak snáze zjistí informace o nejbližším závodě. Aplikace je ke stažení na Google Play i App Store.

Tlakové lahve

Ing. Oldřich Lukš sepsal knihu s názvem Tlakové lahve, uzavírací ventily a plnění dýchacích směsí potápěčských dýchacích přístrojů. Její plné a aktualizované znění je k dispozici na webu Svazu, na odkazu: www.1url.cz/Wt63S

Svaz potápěčů České republiky

Ing. Oldřich Lukš
**Tlakové lahve, uzavírací ventily
a plnění dýchacích směsí
potápěčských dýchacích přístrojů**

Uvdal
**Svaz českých potápěčů
Novelizováno – Praha 2017**

Svaz českých potápěčů

www.svazpotapecu.cz ■ adresa: Na Strži 9, Praha 4, 140 00 ■ kontaktní osoby: Ing. Mgr. Iva Kalbáčová, Marie Lehvová ■ telefon: 603 419 283 ■ e-mail: diver@svazpotapecu.cz
Vyřizování členských záležitostí: Úterý a čtvrtek 8–12 a 14–17 (ostatní dny dle předchozí dohody)

Redakce eNemo

Kontaktní osoba: Mgr. Iveta Benáková ■ Vaše náměty a připomínky posílejte na eNemo@svazpotapecu.cz